

Børn derhen uanset deres økonomiske Forhold. De to foregaaende Talere har Ret i, at først naar der gives et forøget Tilskud til alle disse private Skoler, faar vi i Virkeligheden den Skolefrihed, der i vor Grundlov er hjemlet alle, først da kan man sige, at vi har en Skolefrihed, der ogsaa kan komme det brede Lag af Befolkningen til gode.

I det foreliggende Forslags § 20 staaer, at ved denne Lovs Ikrafttræden ophæves §§ 1—5 i Lov af 27. Maj 1908. Bestemmelsen om Friskolernes Tilskud findes jo i den Lovs § 6, og det er altsaa Meningen, at denne Bestemmelse stadig skal blive ved at gælde overfor Friskolerne. Hvis der skulde ske en Ændring i dette Forhold, kunde det altsaa ske ved en Ændring af § 6 i Loven af 27. Maj 1908, men som jeg lige har paapeget, de uheldige Forhold, som fremkommer, er ikke alene til Stede for Børneskolen, men for alle private Skoler. Derfor kan Sagen heller ikke ordnes ved en Ændring af denne Paragraf. Jeg har forstaaet det saaledes, at da de 12 Kr. pr. Barn blev fastsat i 1908, var det ud fra den Betragtning, at dette Tilskud noget nær svarede til det, et Barn kostede Staten i den offentlige Skole, og ud fra den Betragtning, at Statens Forpligtelser var lige store overfor alle Samfundets Børn uden Hensyn til, hvilken Skole Forældrene valgte. Men, som allerede nævnt, er dette Forhold forrykket. Det er forrykket af to Grunde. For det første fordi der den Gang blev fikseret et bestemt Beløb, som ikke kunde overskrides, idet der i samme Paragraf blev indsat, at Tilskuddet ikke maatte overstige 100 000 Kr. plus 10 000 Kr., der kunde anvendes efter Ministerens nærmere Skøn. For det andet fordi Statens Udgifter til den offentlige Skole er forøgede stærkt siden den Gang. Vi har altsaa Lov til at sige, at Bestemmelserne om de 12 Kr. pr. Barn og de 100 000 Kr. plus 10 000 Kr. egentlig længe har trængt til at blive revideret. Men naar det foreliggende Lovforslag vedtages, er Forudsætningerne for disse Tals Indsættelse i Loven af 1908 ikke længere til Stede. Jeg mener derfor, at det, der kan hævdes fra de private Skolers Side, er, at saa længe deres økonomiske Forhold til Staten ikke er ordnet ved særlig Lov, har de Krav paa et Tilskud, der staaer i samme Forhold til Statens Udgifter til de offentlige Skoler, som Forholdet var før Krigen. Om det skal ske ved Ændringer i dette Lovforslag eller ved særlig Lov eller paa Finansloven, det er

for mig mindre væsentligt. Det afgørende er, at der bliver skabt Betingelser for, at disse Skoler ogsaa kan eksistere i Fremtiden, indtil Skolekommissionen, som har hele dette store Spørgsmaal til Afgørelse, har afgivet sin Betænkning, og vi kan komme til virkelig lovhjemlede Forhold paa dette Omraade.

Ved Siden af det Tilskud, der ydes Friskolerne pr. Barn, og som jeg nærmest vil betegne som et Grundtilskud, har Friskolerne i de sidste Aar ogsaa faaet et Dyrtidstillæg. Jeg haaber, at dette ligeledes maa bevares, saa længe de ekstraordinære Tider gør det nødvendigt. Jeg vil samtidig henlede den højtærede Undervisningsministers Opmærksomhed paa, at der er ikke saa ringe Utilfredshed med Fordelingen af disse Dyrtidstillæg. Jeg staaer her med nogle Tal, hvoraf det fremgaar, at der ogsaa er nogen Grund til Utilfredshed med Fordelingen. Jeg skal nævne nogle enkelte Tal fra Fyn, hvoraf det synes at fremgaa, at der maa være noget galt ved Fordelingsreglerne. Der er en Skole, der har 70 Børn, og den faar 1 220 Kr. i Tilskud. Der er en anden Skole, der har 75¹⁰/₁₂ Børn; den faar det samme Tilskud. Endelig er der en Skole med 61⁵/₁₂ Børn, og den faar et Tilskud af 1 290 Kr. Nu er der det at bemærke, at den lille Skole, der faar det store Tilskud, ogsaa har Efterskole, og da det ogsaa fremgaar af disse Tal, at en Del af dette Tilskud bliver fordelt som Tilskud til Lærerne, kan det tænkes, at de Skoler, hvor der er Efterskoler, har et større Antal Lærere, og at det er det, der er Grunden til, at den mindste Skole har faaet det største samlede Tilskud. De to første Skoler, jeg nævnedes, faar 250 Kr. i Dyrtidstillæg, hvorimod den sidste faar 440 Kr. Men saa er der to andre Skoler, der omtrent er lige store, og hvoraf ingen har Efterskole. Den ene har faaet 825 Kr. i Tilskud, den anden kun 430 Kr. Den ene Skole har faaet 340 Kr. i Dyrtidstillæg, den anden kun 150 Kr., skønt de er næsten lige store. Der maa altsaa være noget galt paa den ene eller den anden Maade. Jeg kan tænke mig, at det kan skyldes een af tre Ting: at Fordelingsreglerne er gale, at de forskellige Skolers Oplysninger er mangelfulde, eller endelig, at disse Oplysninger er positivt urigtige. Men jeg vil henstille til Ministeren, at dette Forhold bliver undersøgt og ændret saaledes, at man kan undgaa den Utilfredshed med Fordelingen af Tilskuddet til Friskolerne.